

На другому етапі проводяться основні розрахунки та отримуються результатна інформація — різноманітні звіти, графіки.

Третій етап — це передача отриманої результатної інформації в інший програмний засіб, використовуючи який можна отримати широке коло аналітичних звітів для підтримки прийняття маркетингових рішень. При такому підході студенти опановують технологію роботи зі спеціалізованими та універсальними програмними засобами

Звіт з лабораторних робіт повинен містити стислі відповіді на теоретичні запитання, результати практичної реалізації завдань, а також аналіз отриманої інформації та висновки по роботі.

Вважаємо, що такий порядок проведення занять формує у студентів системний підхід до автоматизації функцій, пов'язаних з управлінням маркетингом.

І. Ф. Рогач, канд. екон. наук,
доцент кафедри інформаційних
систем в економіці,
М. А. Сендзюк, канд. екон. наук,
доцент кафедри інформаційних
систем в економіці

**ДЕЯКІ ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ
ПРОГРАМНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ МОДЕЛЮВАННЯ
РЕАЛЬНИХ СИТУАЦІЙ РОБОТИ
БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ
ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ
«ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ
В БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ»**

Рівень використання комп'ютерної техніки в роботі банківських установ є досить високим. При цьому однаково широко використовуються як загальні програмні засоби (ЗПК), так і спеціальне програмне забезпечення (СПЗ). Хоча СПЗ за своїм функціональним призначенням у багатьох випадках однакові для всіх банківських установ, вони відрізняються за своєю реалізацією, тому єдиного типового СПЗ не існує.

Проблема ознайомлення студентів із технологією ЗК і СЗ для виконання певних банківських операцій і функцій ускладнюється

як тим, що в різних банках використовується різне СПЗ, так і тим, що воно не є товаром масового, широкого використання. Більше того, як розробники СПЗ, такі банківські установи, які використовують це СПЗ, не зацікавлені в його вільному і широкому розповсюдженні.

Окрім того, при роботі із таким СПЗ потрібно мати солідну теоретичну і спеціальну підготовку спеціаліста з даної предметної області, який розуміє і знає суть банківських функцій і технологій.

Ясна річ, що в навчальних цілях може використовуватися один конкретний програмно-технологічний комплекс, одна якась реалізація і, крім того, його можна подавати тільки на старших курсах, коли студенти мають певну теоретичну базу із спеціальності.

У зв'язку із цим студенту треба розповісти, що при використанні одного якогось пакета необхідно в ньому виділяти типові (обов'язкові) елементи технології, які є також реалізовані і в інших пакетах, хоча може і іншим способом і по-іншому. Потрібно також виділити ті елементи, які є спеціальними тільки для даного ПТК і впливають із його реалізації (наприклад, використання певних клавіш або їх комбінацій, команд, чорно-білий екран, кольорова гама та т.).

І нарешті, обов'язково виділити ті елементи, яких не вистачає, немає в даному ПТК, але вони можуть бути і є в інших, новіших ПТК. У зв'язку із високим рівнем комп'ютерної техніки використання в роботі банківських установ виникає проблема необхідності ознайомлення студентів, майбутніх банківських працівників із технологією і специфікою використання КТ при виконанні певних банківських операцій і функцій, моделювання реальних ситуацій і, в першу чергу, виконання з використанням ЕОМ основних (типових) банківських операцій і функцій (розрахункові, касові, відкриття рахунків, реєстрація клієнтів, звітність і ін.). Ці операції притаманні практично будь-якому банку і виконуються, як правило, в ПТК операційний день банку, який є одним із використовуваних СПЗ.

Практика використання цього пакета дає можливість виявити такі особливості, яких немає в ПТК загального призначення:

- сувора детермінованість виконання операцій і роботи ПТК в часі (відкриття і закриття ОДБ, обробка документації тільки даного банківського дня, видача підсумків і балансу за день та т.) вимагає особливо високого рівня організації занять;

- обмежений доступ до роботи з використанням пароллю і диференціація функцій виконавців. У зв'язку із цим обов'язково потрібно мати запасний доступ (пароль) і можливості запасного доступу для запуску системи і зняття блокування роботи, яка виникає при невірному використанні паролів і порушенні регламенту роботи. Студенти, як правило, з групи 4 чи 5 чоловік незважаючи на перестороги, завжди порушують регламент роботи вже при введенні пароллю, що приводить до блокування роботи ПТК, а значить і роботи студента;

- важливе значення має простота самого пароллю. Так навіть пароль СТУДЕНТ уже є складним тому, що треба застосовувати простий числовий пароль не більше 6 знаків;

- при використанні СПЗ повинна бути можливість повної інсталяції системи викладачем або інженером комп'ютерного центру, інакше забезпечити регулярність роботи не вдасться;

- важливою є і проблема цілісності даних і організації роботи на одному і тому же ПТК різних студентів, груп і підгруп.

Справа в тому, що для повноти моделювання кожний працює в банку із своїми даними. Відкрити другу установу, другий ПТК на одній і тій же машині є складним, тому дані можуть пересікатися. Ідеальним є використання кожним студентом свого ПТК на своєму окремому програмному комплексі та його незалежна робота і отримання результатів. Це дає йому можливість практично пройти всю технологію до кінця і моделювати роботу різних користувачів (операціоніст, контролер, бухгалтер, технолог та ін.). Але це можливе для потоку (курсу), де кількість студентів не перевищує кількість ПК, на яких розгорнуто комплекс. Це можливо наприклад для курсу на ФІСіТ. Воно вимагає створення відповідного варіанта завдань. В протилежному разі, якщо такої можливості не має, то потрібно створювати інший варіант завдань і забезпечувати контроль послідовності одночасного виконання одних і тих саме етапів роботи різними студентами і різними групами.